

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-160 / 3724

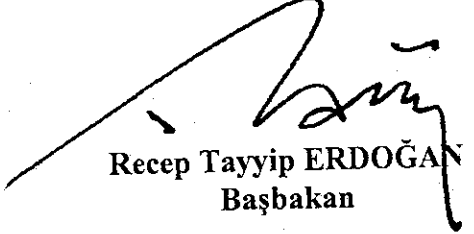
29 / 08 / 2008

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 14/7/2008 tarihinde kararlaştırılan "Afet Sigortaları Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.C.M.M. BAŞKANLIĞI				
Teli Komisyon	Halkla İlişkiler			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih: 06 Ekim 2008		F. No: 11643		
Md.Y.	Müdür	D.Sek.	G.Sek.Y.	Gen.Sek.
19	11/11	11/11	11/11	11/11
BAŞKAN		11/11		

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz, jeolojik yapısı ve iklim özellikleri nedeniyle büyük can ve mal kayıplarına yol açan doğal afetlerle sıkça karşılaşan ülkelerin başında gelmektedir. Ülkemizde etkili olan doğal afetleri depremler, heyelanlar, su baskınları, kaya düşmeleri, çığ, fırtına ve benzeri olarak sıralamak mümkündür. Son altmış yıl içerisinde doğal afetlerin yol açtığı yapısal hasar istatistikleri dikkate alındığında, bu tür hasarların 2/3'ünün deprem nedeniyle meydana geldiği görülmektedir. Bu nedenle, ülkemizde doğal afet denilince akla öncelikle depremler gelmektedir. Şu anda geçerli bulunan deprem bölgeleri haritası esas alındığında, ülkemiz topraklarının % 96'sının farklı oranlarda tehlikeye sahip deprem bölgeleri içerisinde olduğu ve nüfusumuzun % 98'inin bu bölgelerde yaşadığı görülmektedir. Bu oranlar, ülkemizin bir deprem ülkesi olduğu gerçeğini çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır.

Depremler, başta afetin meydana geldiği bölgeler olmak üzere tüm ülkeyi etkilemekte ve dolayısıyla ülkede yaşayan vatandaşların hepsi depremin sonuçlarından belli ölçüde etkilenmektedir. Ortaya çıkan maddi zararların telafi edilmesi, deprem bölgesinde normal hayata dönülebilmesi, acil yardıma ihtiyaç duyan kimselerin bu ihtiyaçlarının giderilmesi ve benzeri amaçlar için yapılan harcamalar ülke ekonomisine ve Devlete büyük bir mali yük getirmektedir. Bunun en çarpıcı örneğini oluşturan 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremleri, ekonomik ve sosyal boyutları ile ülkemiz için büyük bir yıkım olmuştur.

Ülkemizde öteden beri ihtiyari deprem sigortası var olmasına karşın, 1999 yılında ve öncesinde toplam konut mevcudunun ancak % 5'i için sigorta yaptırılmıştır. Yeterli ve yaygın sigorta güvencesinin bulunmaması nedeniyle, her deprem sonrasında oluşan maddi kayıpların telafisi, 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun çerçevesinde Devlet tarafından üstlenilmiştir. Ancak söz konusu depremlerden sonra, bu durumun bütçe üzerinde oluşturduğu mali yükün boyutları taşınamaz boyutlara ulaşmıştır.

17 Ağustos 1999 tarihinde meydana gelen ve çok büyük mal ve can kaybına neden olan Marmara depreminden sonra kamu otoritesince deprem zararlarının en aza indirilmesi amacıyla birçok tedbir alınmıştır. Bu tedbirlerin en önemlilerinden birisi, meskenlerde depremin neden olacağı maddi zararların tazmin edilmesini sağlamaya yönelik olarak uygulamaya giren zorunlu deprem sigortasına ilişkin düzenlemedir.

27/8/1999 tarihli ve 4452 sayılı Doğal Afetlere Karşı Alınacak Önlemler ve Doğal Afetler Nedeniyle Doğan Zararların Giderilmesi İçin Yapılacak Düzenlemeler Hakkında Yetki Kanununa dayanılarak hazırlanan 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname (KHK) 27/12/1999 tarihli ve 23919 (mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname ile, 27 Eylül 2000 tarihinden itibaren kapsamdaki binalar için deprem sigortası yaptırılması zorunlu hale getirilmiş olup, bu sigortayı sunmak üzere kamu tüzel kişiliğini haiz Doğal Afet Sigortalı Kurumu (DASK) kurulmuştur. Dokuz aylık bir kuruluş sürecinin ardından DASK, öngörüldüğü şekilde 27 Eylül 2000 tarihinden itibaren teminat sunmaya başlamıştır. Yetkili sigorta şirketleri ve bu şirketlerin acenteleri, DASK nam ve hesabına zorunlu deprem sigortası yapmaktadır. Geçen süre içinde DASK kuruluş amaçları doğrultusunda önemli bir gelişme sağlamıştır.

Zorunlu deprem sigortası, genel anlamda, belediye ve mücavir alan sınırları içinde kalan meskenlere yönelik olarak oluşturulan bir sigorta sistemi olup aynı zamanda faal bir deprem bölgesinde bulunan ve her yıl çeşitli büyüklüklerde pek çok depremin meydana geldiği ülkemiz için, depremlerden kaynaklanan maddi zararların sigorta yoluyla ve risk paylaşımı yapılarak karşılanmasını amaçlayan önemli bir uygulamadır. Kamu kaynağı kullanılmadan oluşturulan bu sistem, kısa zamanda başarılı bir performans ortaya koymuş, uluslararası reasürans piyasalarında önemli bir kredibilite sağlamış ve pek çok ülke tarafından benzer uygulamalar için örnek alınmaya başlamıştır.

Zorunlu deprem sigortası uygulaması ile, konut sahiplerine konutları ile ilgili olarak, Devletin bütçe imkanları ile ilişkili olmaksızın ve maddi kayıpları derhal telafi eden somut bir güvence temin edilmektedir. Aynı zamanda, ödenen küçük miktardaki sigorta primleri yoluyla sosyal dayanışmanın gereği en iyi şekilde gerçekleştirilmiş olmakta, ülke çapında risk paylaşımı ve dayanışma sağlanmakta, yeterli iç kaynak birikimi sağlanıncaya kadar riskin belli bir kısmı reasürans yoluyla uluslararası piyasalara plase edilmekte, deprem nedeniyle Devlet bütçesi üzerinde oluşan mali yük azalacağından muhtemel ek vergiler önlenmiş olmaktadır.

Deprem gibi katastrofik riskler, çok büyük boyutlarda teminat sunumunu ve bunu karşılamak üzere büyük kaynak birikimini gerektirdiği için bu tür risklere karşı riske maruz ülkelerde, sigortacılık terminolojisinde "sigorta havuzu" adı verilen teşkilatlanmalara gidilmektedir. DASK, sigortacılıktaki bu anlayış esas alınarak kurulmuş bir kurumdur. DASK'ın kendine özgü organizasyon yapısı, ülkemizde sık rastlanmayan kamu ve özel sektör işbirliğinin de en somut örneklerinden birini oluşturmaktadır. DASK'ın, işlerinin yürütülmesi için fiziki bir yapılanmaya ihtiyacı yoktur ve yönetim kurulu dışında hiçbir personeli bulunmamaktadır. Bunun yerine, etkinliğin artırılması ve maliyetlerin asgari düzeyde tutulması amacıyla tüm işlerini dışarıdan hizmet alımı şeklinde yürütmektedir. Uygulamanın sonuçları, oluşturulan çalışma düzeninin iyi işlediğini ve son derece başarılı olduğunu ortaya koymaktadır.

Uygulamanın başladığı 27 Eylül 2000 tarihinden bugüne kadar (30/4/2008 tarihi itibarıyla) meydana gelen ve büyüklüğü 3,6'dan 6,5'e kadar çıkan ikiyüzbir adet deprem nedeniyle hasar görmüş 10.106 konutun sahibine DASK tarafından ödenen toplam tazminat tutarı yaklaşık ondokuz milyon YTL'dir. Anlaşılabileceği üzere, hasar yapıcı büyüklükteki depremler, ülkemizin çok farklı bölgelerinde ve çok sık meydana gelmektedir. Son yıllarda meydana gelen ve DASK tarafından tazminat ödemesi yapılan depremlerin çokluğu, aynı zamanda, zorunlu deprem sigortası uygulamasına ülkemizin ne denli ihtiyaç duyduğunun da bir göstergesidir. Ancak tüm bunlara rağmen, zorunlu deprem sigortası henüz ülke genelinde istenen yaygınlığa ulaşamamıştır.

Zorunlu deprem sigortası poliçelerinin sayısı, uygulamanın başladığı tarihten bugüne kadar (30/4/2008 tarihi itibarıyla) yıllık 2,7 milyona ulaşmıştır. Sağlanan bu büyüklük, deprem sigortasında daha önceki yıllarda sağlanan rakamların çok üzerinde bir sonucu ve toplam sigortalabilir konut stokunun yaklaşık % 20'sini ifade etmektedir. Buna karşın bu büyüklük henüz arzu edilen düzeyde değildir. Bunun en önemli sebepleri arasında; Devletin afet konutu yapma geleneğini belli ölçüde devam ettirmesi, risklere karşı sigorta yapma alışkanlığının özellikle bazı bölgelerde ve düşük gelirli gruplarda yok denecek kadar az olması, sigorta bilincinin artırılması yönündeki çabaların yetersiz kalması ve yükümlülere sigorta yapmaya teşvik için tapu dışındaki gerekli denetim mekanizmalarının oluşturulamaması sayılabilir.

İhtiyaç duyulan düzenlemeleri gerçekleştirmek üzere bugüne kadar sağlanan deneyimler ışığında Afet Sigortaları Kanunu Tasarısı hazırlanmıştır. Bu Tasarıda, 587 sayılı KHK ile oluşturulan mevcut zorunlu deprem sigortası uygulamasının iyileştirilmesinin yanı sıra getirilen en önemli yenilik, deprem dışında kalan afetler ile terörizm ve çevre kirlenmesi gibi bazı yıkıcı riskler için de belli koşullarda DASK tarafından sigorta veya reasürans teminatı sunabilme olanağının getirilmiş olmasıdır. Halen sadece zorunlu deprem sigortası teminatı sunan DASK, deprem, seylap, yer kayması, fırtına, çığ, dolu, don ve benzeri doğal afetler ile terörizm ve çevre kirlenmesi ve benzeri riskler için de gerekirse teminat sunabilecek bir yapıya kavuşturulmaktadır.

Buna göre; sigorta şirketlerince teminat verilemeyen veya teminat verilmesinde güçlükler bulunan çeşitli afetler ve riskler sonucu meydana gelebilecek zararların karşılanabilmesi için DASK'ın kolaylaştırıcı olarak devreye girmesi öngörülmekte ve kamu yararı açısından gerek görülmesi hâlinde piyasada meydana gelen teminat boşluklarının giderilebilmesi için ihtiyaca göre sigorta veya reasürans teminatı vermesine olanak sağlanmaktadır.

Son otuz yılda dünya genelinde artan bir seyir izleyen büyük ölçekli afetler için, sigorta ve reasürans piyasalarında yaşanan kapasite eksiklikleri nedeniyle, dünyanın çeşitli ülkelerinde doğal afetler için buna benzer düzenlemeler yapılmaktadır. Örneğin, ABD'nin çeşitli eyaletlerinde kasırga, sel ve deprem için, Fransa'da doğal afetler için, İspanya'da doğal afetler ve sıradışı riskler için, Yeni Zelanda'da deprem ve çeşitli doğal afetler için özel sigorta ve reasürans programları uygulanmaktadır.

Bunun yanı sıra, 11 Eylül 2001 tarihinde ABD'de meydana gelen terör eylemlerinden sonra tüm dünyada, terörizm riskinin sigortalanmasına ilişkin önemli kapasite sorunları ortaya çıkmış olup, ABD ve Avrupa ülkeleri dahil pek çok ülkede değişen ölçü ve sürede devlet müdahalesi zorunlu hale gelmiştir. Bu ülkelerin çoğunda terörizm risklerinin teminat altına alınması için kamu destekli programlar oluşturulmuştur. Ülkemizde de sivil uçakların üçüncü kişilere ilişkin sorumlulukları için yaptırımları gereken sigortalarda uluslararası piyasalardan sigorta teminatı sağlanamadığından dolayı, savaş ve terörizm teminatı 26/6/2003 tarihli ve 4911 sayılı Sivil Hava Araçları Üçüncü Şahıs Mali Mesuliyet Sigortasının Ticari Olarak Temin Edilemeyen Kısımının Devlet Garantisi ile Karşılanması Hakkında Kanuna istinaden bir süreliğine Devlet tarafından karşılanmıştır.

Buna benzer olayların ve sigorta güvencesi temininde güçlükler yaşanmasının ileride de gerçekleşebileceği düşünüldüğünde, bu tür durumlar için önceden tedbir almakta ve DASK bünyesinde altyapı oluşturmakta büyük fayda görülmektedir. Burada DASK'ın sigorta piyasasına piyasayı bozucu doğrudan bir müdahalesi söz konusu olmamakta, sigorta şirketlerinin teminat vermediği veya vermekte zorlandıkları riskler için kamu yararı açısından gerekli görülürse, ihtiyacın durumuna göre sigorta veya reasürans teminatı sağlanmaktadır. Piyasaların normalleşmesi ve uygun koşullarda teminat verir duruma gelmesi halinde DASK'ın müdahalesi ya ortadan kalkacak ya da mahiyet değiştirecektir. Ayrıca Tasarı ile, tüm bu süreçlerde sigortacılık ilkelerinin gözetilmesi ve sigorta sektörü ile işbirliği yapılmasına ilişkin gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

Tasarıyla getirilen bir başka yenilik ise DASK'ın teknik işleticilik görevinin yangın ve doğal afetler branşında ruhsatı bulunan sigorta şirketlerinin eşit hisselerle katılımıyla, münhasıran bu amaçla kurulan ve Müsteşarlık tarafından görevlendirilen bir anonim şirket tarafından yürütülmesi imkanının getirilmesidir. Bunun gerçekleşmemesi durumunda ise teknik işleticinin,

halen olduğu gibi istekli sigorta veya reasürans şirketleri arasından Müsteşarlıkça belirlenmesi öngörülmektedir.

Tasarıyla oluşturulacak yeni sistem ile ulaşılmak istenen temel amaçlar şunlardır:

- a) Zorunlu deprem sigortası kapsamındaki bütün binaları, ödenebilir primler karşılığında sigorta güvencesi altına almak,
- b) Kamu yararı açısından ihtiyaç duyulan ancak sigorta piyasası tarafından uygun koşullarda karşılanamayan çeşitli afet riskleri için sigorta veya reasürans teminatı sunmak,
- c) Yurt içinde risk paylaşımı ve dayanışma sağlamak, aynı zamanda, teminat verilen afet hasarlarının neden olacağı mali yükü sigorta yoluyla uluslararası reasürans ve sermaye piyasalarına dağıtmak,
- ç) Devletin afetlerden kaynaklanan muhtemel mali yükünü azaltmak,
- d) Sigorta sisteminin ülkemizin ekonomik ve sosyal gelişmesine desteğini artırmak,
- e) Afet hasarlarının karşılanmasında uzun vadeli kaynak birikimini temin etmek,
- f) Toplumda sigorta bilincinin gelişmesine katkıda bulunmak.

Sonuç itibarıyla Tasarı ile; zorunlu deprem sigortasına ilişkin olarak uygulamada karşılaşılan bazı sorunlar giderilmekte, tapu dışında ilave denetim mekanizmaları oluşturulmakta, 587 sayılı KHK ile oluşturulan sistem ve sigorta sektöründe işbirliği geliştirilmekte, gerek görüldüğü takdirde DASK'ın deprem dışında diğer doğal afetler ile terörizm ve çevre riskleri için sigorta veya reasürans teminatı sunabilmesi olanaklı hale getirilmekte, belirlenen amaçlara ulaşma bakımından daha güçlü, esnek ve işlevsel bir yapı oluşturulması öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Kanunun amacı ve kapsamı belirlenmektedir. Maddede belirlendiği üzere amaç; binalarda deprem sonucu meydana gelebilecek maddi zararların karşılanmasını teminen yaptırılacak zorunlu deprem sigortası ile sigorta şirketlerince teminat verilemeyen veya teminat verilmesinde güçlükler bulunan çeşitli afetler ve riskler sonucu meydana gelebilecek maddi ve terörizm olayları gibi bazı durumlarda bedeni zararların karşılanabilmesini teminen sunulacak sigorta ve reasürans teminatlarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

MADDE 2- Madde ile, Kanunda yer alan bazı kavramlar tanımlanmaktadır.

MADDE 3- Madde ile, Kanuna göre sunulacak sigorta ve reasürans teminatlarının kamu tüzel kişiliğini haiz Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) tarafından verilmesi düzenlenmektedir. Esasen DASK, 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuş ve KHK kapsamında faaliyetlerine devam eden bir kurumdur. Kendine ait bir teşkilatı bulunmayan DASK'ın merkezi, teknik işleticinin idare merkezinin bulunduğu yer olarak belirlenmekte ve tescilli isim hakkının Hazine Müsteşarlığına ait olduğu ifade edilmektedir.

DASK'ın, işlerinin yürütülmesi için fiziki bir yapılanmaya ihtiyacı yoktur ve yönetim kurulu dışında hiçbir personeli bulunmamaktadır. Bunun yerine, etkinliğin artırılması ve maliyetlerin asgari düzeyde tutulması amacıyla tüm işlerini dışarıdan hizmet alımı şeklinde yürütmektedir. Kurumun teknik işleri ile işletmeye ilişkin iş ve işlemleri de bir teknik işletici tarafından yürütülmektedir. Bu haliyle DASK, sigortacılık terminolojisinde "sigorta havuzu" adı verilen anlayış esas alınarak kurulmuş bir kurumdur. Sigorta havuzu, büyük boyutlarda teminat sunumunu ve bunu karşılamak üzere büyük kaynak birikimini gerektiren büyük ölçekli afetler için dünyada sıklıkla başvuru bir yöntemdir.

Kanunda ayrıca, DASK'ın ve gelirlerinin her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulması öngörülmektedir. Bunun amacı, DASK'ın sunduğu sigorta ve reasürans teminatları karşılığında yeterli kaynak birikimini daha kısa zamanda sağlamasına olanak tanımadır. DASK, önemli bir sosyal işlevi olan, kâr etme amacı bulunmayan, deprem ve diğer doğal afetlerin Devlete getirdiği mali yükü önemli ölçüde azaltacak olan ve esas gelirlerini sigorta primleri ile bunlardan elde edilen mali gelirlerin oluşturduğu bir kurumdur. Uzun vadeli kaynak birikimi sağlanması, bu kaynakların oluşabilecek afetlerdeki tazminat ödemelerinde kullanılması ve tekrar kaynak birikiminin hızlı şekilde sağlanabilmesi için vergi muafiyetinin önemli bir etken olduğu düşünülmektedir.

DASK, sigorta havuzu prensibi esas alınarak oluşturulan farklı yapısı gereği ve sigortacılık prensiplerine uygun olarak tüm işlevlerini istenen şekilde yerine getirebilmek bakımından bazı kanunlardan da istisna tutulmuştur. Mevcut haliyle DASK, bilinen anlamda bir kamu teşkilatı yapısına sahip olmayıp, özel amaçlı bir sigorta ve finansman aracı olarak işlev görmektedir. Bu nedenle, tâbi olduğu şartlar açısından geleneksel kamu kurum ve kuruluşlarından farklılık göstermesi kaçınılmazdır. Bu durum kamu mali yönetimine 5018 sayılı Kanunla getirilen yeni anlayışı ihlal anlamı taşımamaktadır. Zira DASK hiçbir teşkilatı olmayan, Devlet bütçesinden kaynak kullanmayan ve geleneksel kamu kurum ve kuruluşlarına benzemeyen özel bir yapı arz etmektedir. Bu nedenle, maddenin üçüncü fıkrasında DASK için

bazı kanunlardan muafiyet düzenlemesi yapılmakta olup, bu muafiyetler halihazırda 587 sayılı KHK'da da yer almaktadır.

Kurumun görevlerini mevzuata uygun ve etkin bir şekilde yerine getirip getirmediğine ilişkin denetim, sigortacılık sektörünün düzenleyici ve denetleyici kurumu olan Hazine Müsteşarlığı tarafından yapılacaktır. Hazine Müsteşarlığı bünyesinde bu görevleri gerçekleştirecek Sigortacılık Genel Müdürlüğü ve Sigorta Denetleme Kurulu yer almaktadır.

MADDE 4- Madde ile, DASK'ın yönetiminin bir Yönetim Kurulu tarafından yürütüleceği belirlenmektedir. Yönetim Kurulunun teknik kararlar alacağı göz önünde bulundurularak, Kurumun görevlerini etkin olarak yerine getirmesi için bu konuda önem arz eden kurumların temsilcilerinin ve belirli alanlarda uzmanlık sahibi kişilerin üye olarak katılması ile üyeliğe seçilecek olan kimselerin alanlarında gerekli bilgi ve deneyime sahip olmaları öngörülmüştür.

MADDE 5- Madde ile, Kurumun genel yönetiminden ve işleyişinden sorumlu olan Yönetim Kurulunun görevleri belirlenmekte ve üyelerin, sırların saklanması ile ilişkin yükümlülükleri düzenlenmektedir.

MADDE 6- Madde ile, Kurumun teknik işleri ile işletmeye ilişkin iş ve işlemlerinin yürütülmesine dair hususlar düzenlenmektedir. Genel yönetimi DASK Yönetim Kurulu tarafından gerçekleştirilen DASK'ın teknik işleri ile işletmeye ilişkin iş ve işlemlerinin bir teknik işletici tarafından yürütülmesi öngörülmektedir. Halen, Müsteşarlıkça teklif verenler arasında seçilen bir sigorta şirketi teknik yönetici olarak görev yapmaktadır. Ancak maddede yapılan düzenleme ile, yangın ve doğal afetler branşında ruhsatı bulunan sigorta şirketlerinin eşit hisselerle katılımıyla, münhasıran bu amaçla kurulan bir anonim şirketin Müsteşarlık tarafından teknik işletici olarak görevlendirileceği; bunun gerçekleşmemesi durumunda ise teknik işleticinin, halen olduğu gibi istekli sigorta veya reasürans şirketleri arasında Müsteşarlıkça belirlenmesi öngörülmektedir.

Bu şekildeki bir çalışma düzeni, DASK'ın organizasyon yapısının esasını oluşturan ve sigorta havuzu adı verilen yapının doğal bir sonucudur. Bu sayede; Kurumun teknik ve operasyonel işlerinin yürütülmesi için yeni bir idari ve teknik alt yapı oluşturulması gereği ortadan kalkmakta, yeni bir harcama kalemine gerek kalmamakta, maliyetler asgari düzeyde tutulmakta, iş ve işlemlerin yürütülmesinde etkinlik ve uzmanlık sağlanmaktadır. Bugüne kadarki uygulama sonuçları, oluşturulan bu çalışma düzeninin iyi işlediğini ve son derece başarılı olduğunu ortaya koymaktadır.

DASK'ın teknik işlerinin bir havuz yöneticisi şirket tarafından yürütülmesine ilişkin düzenlemede, 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu ile oluşturulan ve bugüne kadar tarım sigortaları alanında başarı ile faaliyet gösteren havuz uygulaması örnek alınmıştır. Tarım Sigortaları Havuzunun işletilmesine ilişkin iş ve işlemler, havuza katılan sigorta şirketlerinin eşit oranda pay sahibi olduğu anonim şirket statüsünde kurulan TARSİM A.Ş. tarafından yürütülmektedir. Bu şekildeki düzenlemenin, sigorta sektöründeki işbirliğini artıracığı ve sektörün DASK'ın uygulamalarını daha kolay benimseyeceği öngörülmektedir.

Maddede ayrıca, teknik işleticinin belirlenmesinde dikkate alınacak hususlar belirlenmekte, teknik işletici ile bir işletme sözleşmesi yapılması ve teknik işleticinin ana sözleşmesinde Hazine Müsteşarlığının uygun görüşünün aranması düzenlenmekte, Kurumun

Çalışma usul ve esasları ile teknik işleticinin yetki ve sorumluluklarının Müsteşarlık tarafından hazırlanan yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.

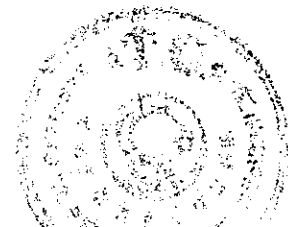
MADDE 7- Madde ile, DASK tarafından verilebilecek sigorta ve reasürans teminatları düzenlenmektedir. Bu kapsamda, zorunlu deprem sigortasının münhasıran Kurum tarafından verilmesi veya risk yönetimi açısından şartların gerekli kılması ve Bakan tarafından uygun görülmesi hâlinde sigorta şirketleriyle müştereken verilmesi düzenlenmektedir. Halen münhasıran Kurum tarafından verilen zorunlu deprem sigortası teminatının gelişen şartlara göre sigorta şirketleri ile müştereken verilmesine veya havuza aktarılan risklerin retrosesyon yapılmasına olanak sağlanmaktadır. Esasen havuz yönetimi için sektörün bir şirket kurması halinde, DASK ile sigorta şirketleri arasında var olan zorunlu deprem sigortasına ilişkin işbirliği çok daha ileri boyutlara ulaşacaktır.

Maddede DASK'ın, sigorta sektörünce teminat verilememesi veya verilmesinde güçlükler bulunması durumunda deprem, seylap, yer kayması, fırtına, çığ, dolu, don ve benzeri doğal afetler ile terörizm ve evre kirlenmesi ve benzeri riskler için kamu yararı açısından gerek görülmesi halinde sigorta veya reasürans teminatı verebileceği öngörülmektedir. Burada, DASK'ın sunduğu temel teminat zorunlu deprem sigortası olmakla birlikte, sayılan diğer teminatlar için de sigortacılık ilkeleri gözetilmek suretiyle sigorta veya reasürans programları geliştirilebilmesine olanak sağlanmakta ve değişik zamanlarda ortaya çıkabilecek ihtiyaçlar için esnek bir düzenleme yapılmaktadır. Birbirine benzer özellikler taşıyan farklı riskler için teminat sunulması DASK'ın risk çeşitlendirmesi yapmasına ve toplam riskini belli ölçüde dağıtmasına da olanak sağlayacaktır.

Diğer taraftan, Kurum tarafından verilen teminatlara ilişkin kayıtların ayrı ayrı tutulması öngörülmekle birlikte, bir teminatın tek başına sunulması ve buna göre fiyatlandırılması uygulamada bazen mümkün olamayabilmektedir. Bu nedenle uygulamada, paket teminatlar sunulması ve bunlar için ortak bir hesap oluşturulması, diğer teminatlara ait hesaplardan özellikle yeterli le erişinceye kadar kaynak desteğinin sağlanması gerekli olabilecektir. Bu itibarla, uygulamada ortaya çıkabilecek ihtiyaçlara göre ve değişik gelişme ve ölçek aşamalarında kolaylık sağlamak bakımından, ayrıntılı hususların alt düzenlemeyle yapılması öngörülmektedir.

Kurum tarafından verilen teminatların uygulama usul ve esasları ile sigorta şirketleriyle müşterek sigorta yapılmasına ilişkin esasların, Kurumun ve Türkiye Sigorta ve Reasürans şirketleri Birliğinin görüşü alınarak sigortacılık ilkeleri çerçevesinde Müsteşarlık tarafından belirlenmesi imkanı tanınmaktadır. Burada da farklı zamanlarda ortaya çıkabilecek farklı durumların ve ihtiyaçların karşılanabilmesi, uygulamada esneklik sağlanması bakımından sektör ve Kurumla işbirliği içinde verilecek teminatlar ile müşterek sigortaya ilişkin usul ve esasların belirlenmesi öngörülmektedir. Bu şekilde aynı zamanda, uluslararası sigorta ve reasürans piyasalarında dönemsel olarak ortaya çıkan durumlara daha kolay uyum sağlanabilecektir.

Madde ile ayrıca, Kurum tarafından verilen ihtiyari teminatlara ilişkin teminat hadleri ile sigorta genel şartları ve tarifelerin nasıl tespit edileceği hususunun Müsteşarlık tarafından belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 8- Madde ile, Kurum tarafından üstlenilen riskler için ulusal ve uluslararası piyasalardan uygun koşullarda yeterli koruma sağlanamaması hâlinde Bakanın teklifi ile Bakanlar Kurulunca belirlenecek kısmının uygun bir bedel karşılığında Devlet tarafından taahhüt edilmesine olanak sağlanmaktadır.

Kurum tarafından teminat verilen riskler katastrofik nitelik arz etmektedir. Bu tür riskler için uluslararası piyasalarda genellikle yıllık kapasiteler ayrılmakta olup, dünyanın diğer yerlerinde meydana gelen büyük ölçekli afetler bu kapasitelerin bir sonraki dönemde küçülmesine yol açabilmektedir. Nitekim buna benzer bir durum 11 Eylül 2001 tarihinde ABD’de meydana gelen terör olaylarından sonra yaşanmıştır. DASK’ın kuruluşundan bugüne kadar reasürans plasmanında böyle sorunla karşılaşmamış olmasına rağmen, ileride meydana gelebilecek durumlar için ihtiyatlı olmak ve muhtemel çözüme Kanunda yer vermek gerekmektedir. Bu nedenle, DASK’ın yıllık olarak ihtiyaç duyacağı reasürans teminatının bir kısmını sağlayamaması veya ancak çok yüksek fiyatlarla sağlayabilmesi durumunda, Devletin bu eksikliği belirlenecek bir tutara kadar uygun bir bedel karşılığında gidermesi öngörülmektedir. Bu şekilde Kurumun teminat vermeye devam etmesi sağlanabilecektir. Buna benzer bir düzenleme Tarım Sigortaları Kanununda da yer almaktadır.

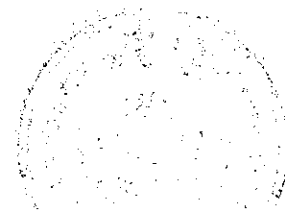
“Hasar fazlası desteği” bir sigortacılık terimi olup, belirlenen bir tutarın üzerindeki kısım için sağlanan belli tutardaki reasürans teminatını ifade etmektedir. Kurumun 2008 yılı için mevcut hasar fazlası koruması 1 milyar 150 milyon avrodur ve bu miktar belirli dilimler halinde uluslararası reasürans piyasalarından sağlanmaktadır.

MADDE 9- Madde ile, Kurum gelirlerinin nelerden oluştuğu belirlenmekte, bu gelirlerin amacına uygun olarak kullanılmasını sağlamak ve Kurumun yeterli kaynak birikimini temin etmek için, Kurum gelirlerinin kullanılabileceği alanlar sınırlandırılmaktadır.

Uzun vadeli kaynak birikiminin sağlanması DASK için büyük önem arz eden bir konudur. Zira yirmi ila otuz yıllık birikimler bazen tek bir büyük afet olayında ödenebilmektedir. Bu nedenle, Kurum gelirlerinin belirlenen kalemlerde ve sadece amaçları doğrultusunda harcanması gerekmektedir.

Maddede, bir afet sonucunda oluşan hasarlara ilişkin tazminatların en kısa sürede ödenmesini sağlamak amacıyla Kurumun, Bakanın uygun görüşü ile bir yıl içinde elde ettiği prim gelirlerinin toplamını geçmemek üzere borçlanabileceği hüküm altına alınmaktadır. Bu hüküm Kurum kaynaklarının nakde dönüştürülmesinin zaman alabileceği sıradışı durumlarda başvurulabilecek bir düzenleme olarak öngörülmüştür.

Madde ile ayrıca, Kurum varlıklarının yatırıma yönlendirilmesinde dikkate alınacak temel ilkeler düzenlenmektedir. Bu ilkelerde, Kurumun amacı göz önünde bulundurularak ihtiyatlı bir yaklaşım ortaya konulmaktadır.

MADDE 10- Madde ile, zorunlu deprem sigortası kapsamındaki binalar ve bağımsız bölümler belirlenmekte, kapsam dışında kalanlar sayılmakta ve bu binalar ve bağımsız bölümler için sigorta yapma zorunluluğu düzenlenmektedir.

Buna göre, Kanun kapsamındaki zorunlu deprem sigortası, genel anlamda, belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan meskenlere yönelik olarak oluşturulmuş bir uygulamadır. Ancak, ülkemizde apartman şeklinde yapılmış ve 634 sayılı Kanuna tâbi binaların bazılarında, meskenlerin yanı sıra ticarethane, büro ve benzeri amaçlarla kullanılan bağımsız bölümlerin de bulunduğu görülmektedir. Rizikonun bütünlüğü gereği, bu şekilde kullanılan bağımsız bölümler zorunlu sigortaların kapsamında bulunmaktadır. Bu tür binalar, ancak bağımsız bölümlerin tamamı ikamet dışı amaçlarla kullanılıyorsa kapsam dışında bırakılmaktadır.

Kapsamda bulunan binalar için sigortalanma esnasında, tapuya kayıtlı ve özel mülkiyete tâbi taşınmazlar üzerinde mesken olarak inşa edilmiş olmaları şartı dışında başka bir şart aranmamaktadır. Kapsamdaki binalar tanımlanırken tapuya kayıtlı olma şartı, binaların üzerine inşa edildiği araziler için öngörülmekle birlikte binaların kendileri için öngörülmemiştir. Bunun nedeni, uygulamada çok sayıda binanın çeşitli nedenlerden dolayı tapuya kayıtlı olmaması ve binalar için tapuya kayıtlı olma şartının aranması durumunda ülkemizdeki yapı stokunun azımsanmayacak bir kısmının sigorta kapsamı dışında kalabileceği gerçeğidir. Ayrıca, iskan izninin bulunması, sigorta yapmak için gereken şartlardan biri olarak düzenlenmemiştir. Bunun en önemli nedeni, ülkemizdeki binaların pek çoğunda çeşitli nedenlerle iskan izninin bulunmaması ve böyle bir şart koşulduğu takdirde, binaların büyük bir kısmının kapsam dışında ve sigorta güvencesinden yoksun kalacak olmasıdır. Kapsam dışında kalan binaların çoğalması ise muhtemel afetlerde konut zararlarının eskiden olduğu gibi bütçeden karşılanması gereğini ortaya çıkaracaktır. Böyle bir durum, Kanunun amaçları ile bağdaşmamaktadır.

Diğer taraftan, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununa tâbi olan veya kamu hizmet binası olarak kullanılan binalar ve bağımsız bölümler, köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlarca köy yerleşik alanları ve civarında ve mezralarda yapılan binalar ile 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamında olsalar dahi tamamı ikamet dışı amaçlarla kullanılan binalar, Kanun kapsamında zorunlu deprem sigortasına tâbi değildir.

Köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlarca köy yerleşik alanları ve civarında yapılan binalarda, belediye denetiminin olmaması, buralarda yaşayanların genel olarak gelir düzeylerinin düşük olması ve bu alanlarda sigorta sunumunun zorluğu gibi nedenlerle sigorta yaptırmaya zorunluluğu bu yerler için öngörülmemiştir. Ancak bu yerler için talep hâlinde sigorta şirketlerince ihtiyari sigorta yapılabilir. Aynı zamanda, sigorta şirketlerince teminat verilmemesi ve Bakanlar Kurulunca görev verilmesi durumunda bu yerler için DASK tarafından ihtiyari deprem sigortası yapılması mümkündür.

Tamamı ticari ve sınai amaçlarla kullanılan binalar için de sigorta zorunluluğu öngörülmemiştir. Bu tür binalar kullanım şekli ve sigorta tekniği açısından meskenlerden çok farklı özellikler arz edebilmektedir. Ticari ve sınai amaçla kullanılan binalar, aynı zamanda kendi içinde de kullanım şekli ve risklilik açısından birbirinden çok farklı özellikler göstermektedir. Bu tür binalar için ihtiyari sigorta yaptırmaya olanağı bulunmaktadır ve geçmiş yıllardaki uygulamalara bakıldığında bu tür binalar için sıklıkla ihtiyari sigorta yapıldığı görülmektedir.

Madde ile, maliklerin veya intifa hakkı sahiplerinin Kanun kapsamındaki zorunlu sigortaları yaptırmaları ve bu sigortaların her yıl yenilenmesi öngörülmektedir. Uygulamada sigorta yıllık olarak yapılmakta olup, sigorta ettiren tarafından istendiğinde başka bir işleme gerek kalmaksızın otomatik yenileme talimatı da verilebilmektedir.

Diğer taraftan Kurumun, ilgili mevzuata aykırı olarak inşa edildiği tespit edilen binaları sigortalamaktan imtina edebileceği hüküm altına alınarak sağlıklı yapılaşmanın bir ölçüde engellenmesi amaçlanmıştır. Kapsamda bulunan tüm binaların böyle bir kontrolden geçirilemeyeceği açıktır. Ancak bu düzenleme, özellikle büyük yapı kompleksleri ve onarım veya güçlendirme gerektirdiği açık bir şekilde anlaşılabilen binalar için daha kolay uygulanabilir görülmektedir. Gereken onarımın yapılması ve mevzuata aykırı hususların giderilmesi durumunda, bu binalar için sigorta yapılabilir.

MADDE 11- Madde ile, Kanun kapsamındaki zorunlu sigortalara katılımın ve sigortanın sürekliliğinin sağlanması bakımından, sigorta yükümlülerinin saptanması ve izlenmesi amacıyla çeşitli tedbirler öngörülmüştür.

Bu çerçevede, mahallî idareler dahil kamu kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin, sigorta yükümlülerinin saptanması ve izlenmesine yönelik olarak Kurum tarafından kendilerinden istenecek bilgileri düzenli olarak vermeye zorunlu oldukları hüküm altına alınmaktadır. Bu sayede Kurum, ülkedeki yapı stokuyla ilgili daha sağlıklı bir veri tabanı oluşturabilecek, kurumlararası işbirliği için gerekli uygulamaları geliştirebilecek ve bu işbirliği sürecindeki bilgi paylaşımının gerektiği takdirde elektronik ortamda gerçekleştirilmesi sağlanarak sigorta yapmakla yükümlü olanlar daha etkin bir şekilde takip edilebilecektir.

Ülkemizde uygulanmakta olan diğer zorunlu sigortalarda, alınan tedbirlere rağmen sigorta yaptırmayanların bulunduğu bilinen bir gerçektir. Bu nedenle, Kanun kapsamındaki zorunlu sigortaların uygulamasında istenilen düzeyde başarıya ulaşılması için çeşitli kontrol mekanizmalarının etkin bir şekilde devreye sokulması kaçınılmaz olmaktadır. Bunu sağlayabilmek için, zorunlu deprem sigortasının yaptırılmış ve sigorta sözleşmesinin işlem tarihi itibarıyla yürürlükte olduğu alıcı tarafından belgelenmedikçe tapu sicil müdürlüklerinin, maliklerin veya intifa hakkı sahiplerinin taleplerine bağlı olarak tapu kütüğünde bu sigortaya tâbi bağımsız bölümler ve binalarla ilgili tescili veya terkin gerektiren işlemleri yapamayacakları hüküm altına alınmaktadır. Bunun tek istisnası, tapuya kayıtlı bir taşınmazın kayda tâbi olmayan bir taşınmaza dönüşmesi için yapılan terkin işlemidir.

Benzer şekilde, Kanun kapsamında zorunlu deprem sigortasının kapsamına giren binalar ve bağımsız bölümlerle ilgili olarak malik veya intifa hakkı sahipleri tarafından yaptırılan su ve elektrik abonelik işlemlerinde ve bu hizmetlerin temini süresince zorunlu deprem sigortasının yaptırılması şartı aranacağı hüküm altına alınmaktadır.

Ayrıca, uygulamada meydana gelebilecek çeşitli durumların karşılanabilmesi ve ortaya çıkabilecek sorunların giderilebilmesi için bu konuda alt düzenlemeye olanak sağlanmaktadır.

MADDE 12- Madde ile, malik veya intifa hakkı sahibinin binanın ve her bir bağımsız bölümün projeye aykırı olarak ve taşıyıcı sistemi olumsuz etkileyecek şekilde tadil edilmesine veya zayıflatılmasına karşı tedbir almakla görevli olduğu düzenlenmektedir.

MADDE 13- Madde ile, zorunlu deprem sigortasına ilişkin tarife ve talimatlar ile azami teminat tutarının her yıl Bakan tarafından belirlenerek Resmi Gazetede yayımlanması öngörülmekte ve sigorta primlerinin tespitinde dikkate alınacak temel faktörler belirlenmektedir. Maddede ayrıca, zorunlu deprem sigortasına ilişkin uygulama usul ve esasları ile sigorta genel şartlarının sigortacılık sektörünü düzenleyen ve denetleyen kurum olan Müsteşarlık tarafından belirlenmesi öngörülmektedir. Benzer başka düzenlemeler de halen Müsteşarlık tarafından yapılmaktadır.

MADDE 14- Madde ile, Kanunun uygulamasına ilişkin yönetmeliklerin Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde çıkarılması öngörülmektedir.

MADDE 15- Madde ile, 25/11/1999 tarihli ve 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 16- Madde ile, Devletin 7269 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde ortaya çıkan konut kredisi açma ve bina yaptırma yükümlülükleri, Kanun kapsamındaki deprem sigortası yaptırma zorunluluğunu yerine getirmeyenler için ortadan kalkmaktadır. Esasen 587 sayılı KHK'da da yer alan bu düzenlemenin, Devletin konut kredisi açma ve bina yaptırma yükümlülüklerinin kaynağı olan 7269 sayılı Kanunda bir değişiklik şeklinde yapılması daha uygun bulunmuştur.

Bu düzenleme, konut yaptırma veya konut kredisi açma dışında başka şekillerde yapılacak sosyal yardımlar için herhangi bir engel teşkil etmemektedir. Kanun kapsamındaki zorunlu sigortaların kısa zamanda ülke genelinde yaygınlaşabilmesi bakımından bu düzenleme büyük önem arz etmektedir. Zorunlu sigortaları yaptırması gerekirken bunu ihmal edenler için Devletin afet konutu yapmaya devam etmesi durumunda, DASK sistemi tam olarak işlerlik kazanamayacaktır. Zorunlu deprem sigortasına ilişkin mevcut uygulamada hedeflenen sigortalılık oranlarına ulaşamamasının en önemli sebeplerinden birisi de 587 sayılı KHK'da yapılan benzer düzenlemenin bazı depremler için ihlal edilmesi ve gereği gibi işletilememesidir.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Doğal Afet Sigortaları Kurumunun tüm aktif ve pasifleri ile her türlü hak ve yükümlülüklerinin hiçbir işleme gerek kalmaksızın yeni kurulan Doğal Afet Sigortaları Kurumuna devredilmesi öngörülmektedir.

Madde ile ayrıca, mevcut Yönetim Kurulu üyelerinden 587 sayılı KHK'nın 7 nci maddesine göre atanan üyelerden aynı maddenin (a) ve (d) bentlerine göre atananlar hariç olmak üzere diğer üyelerin görevlerine devam edeceği hüküm altına alınmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 2- Madde ile, Kanunda belirtilen yönetmelik ve diğer düzenlemeler gerçekleştirilinceye kadar, bunların düzenleyeceği konulara ilişkin mevzuatın Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı ve Müsteşarlık ile teknik işletici arasında yapılan sözleşmenin süre sonuna kadar devam edeceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 17- Yürürlük ve yürütme maddesidir.

AFET SİGORTALARI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, binalarda deprem sonucu meydana gelebilecek maddi zararların karşılanmasını teminen yaptırılacak zorunlu deprem sigortası ile sigorta şirketlerince teminat verilemeyen veya teminat verilmesinde güçlükler bulunan çeşitli afetler ve riskler sonucu meydana gelebilecek maddi ve bedeni zararların karşılanabilmesini teminen sunulacak sigorta ve reasürans teminatlarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

- a) Bakan veya Bakanlık: Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanı veya Bakanlığı,
 - b) Birlik: Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğini,
 - c) Kurum: Doğal Afet Sigortaları Kurumunu,
 - ç) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
 - d) Reasürans şirketi: Türkiye'de kurulmuş reasürans şirketi ile yurtdışında kurulmuş reasürans şirketinin Türkiye'deki teşkilatını,
 - e) Sigorta şirketi: Türkiye'de kurulmuş sigorta şirketi ile yurtdışında kurulmuş sigorta şirketinin Türkiye'deki teşkilatını,
 - f) Teknik işletici: Kurumun teknik işleri ile işletmeye ilişkin iş ve işlemlerini yürüten şirketi,
 - g) Yönetim Kurulu: Doğal Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulunu,
 - ğ) Zorunlu deprem sigortası: Depremi doğrudan neden olduğu maddi zararlar ile deprem nedeniyle ortaya çıkan yangın, infilak, su basması ve yer kayması sonucu oluşan maddi zararları teminat altına alan zorunlu sigortayı,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Doğal Afet Sigortaları Kurumu

Doğal Afet Sigortaları Kurumu

MADDE 3- (1) Bu Kanuna göre sunulacak sigorta ve reasürans teminatları, Bakanlık nezdinde kurulan kamu tüzel kişiliğini haiz Doğal Afet Sigortaları Kurumu tarafından verilir. Kurumun merkezi, teknik işleticinin idare merkezinin bulunduğu yerdir. Kurumun tescilli isim hakkı Müsteşarlığa aittir.

(2) Kurum ve gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

(3) Kurum ile bu Kanun kapsamında gerçekleştirilen iş ve işlemler, 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 21/2/1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu. 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tâbi değildir.

(4) Kurumun taşınır ve taşınmaz varlıkları ile diğer hak, gelir ve alacakları haczedilemez, Kurum iflas yoluyla takip edilemez. Kurumun süresinde ödenmeyen sigorta primi alacakları, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(5) Kurumun yıllık hesap, iş ve işlemleri ile harcamaları Müsteşarlık tarafından denetlenir.

Doğal Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulu

MADDE 4- (1) Kurum, Doğal Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulu tarafından yönetilir. Yönetim Kurulu, Müsteşarlıktan ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığından birer üye, Birlik ve Yükseköğretim Kurulu tarafından önerilecek üçer aday arasından belirlenecek birer üye ile teknik işleticinin temsilcisinden oluşur.

(2) Yönetim Kurulu üyelerinin, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları, temsil ettikleri kuruluşların görev alanına giren sigortacılık, acil durum yönetimi, doğal afetler ve benzeri konulardan birinde, görevlerini yürütebilmeleri için gerekli bilgiye ve en az on yıllık deneyime sahip olmaları gereklidir. Müsteşarlık ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığını temsilen atanacakların en az genel müdür yardımcısı düzeyinde olmaları şartı aranır.

(3) Yönetim Kurulu üyeleri, ilgili kurumların bildirimi ve Müsteşarlığın teklifi üzerine Bakan tarafından atanır. Yönetim Kuruluna Müsteşarlık temsilcisi başkanlık eder.

(4) Yönetim Kurulu üyeliğine atanan kimseler dört yıl için görev yapar ve en fazla iki defa atanabilir.

(5) Yönetim Kuruluna atanan üyeler temsil ettikleri kuruluşlardan ayrıldıkları takdirde Yönetim Kurulu üyelikleri sona erer. Yönetim Kurulu üyelerinin bu nedenle veya görev sürelerinin sona ermesi hâli hariç olmak üzere diğer herhangi bir nedenle üyeliklerinin sona ermesi durumunda yerlerine ilgili kuruluş tarafından birinci fıkrada belirtilen usule göre aday gösterilir ve bu üyelerin üçüncü fıkrada belirtilen usule göre atamaları yapılır. Bu üyeler, yerine atandıkları üyelerin sürelerini tamamlar ve her hâlde en fazla iki defa atanabilir.

(6) Yönetim Kurulu en az dört üyenin katılımıyla toplanır ve kararlarını en az üç üyenin aynı yöndeki oyuyla alır.

(7) Yönetim Kurulunun temsili başkan tarafından, Yönetim Kurulunca alınan kararların yürütülmesi teknik işletici tarafından yapılır.

(8) Yönetim Kurulu başkan ve üyelerine, kamu iktisadi teşebbüslerinde yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen aylık ücret ve diğer ödemeler tutarında ücret ödenir.

Yönetim Kurulunun görevleri

MADDE 5- (1) Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Kurumun iş ve işlemlerine ilişkin çalışma planını düzenlemek,
- b) Tazminat ödemelerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi ile tazminat ödemelerinin en kısa sürede yapılmasını sağlamak,
- c) Risk paylaşımı, reasürans ve retrosesyon planını onaylamak,
- ç) Kurum varlıklarının yatırıma yönlendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- d) Halkla ilişkiler, tanıtım ve eğitim kampanyaları yapılmasına karar vermek,
- e) Pazarlamaya ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- f) Kurumun faaliyetleri hakkında Bakana ve Müsteşarlığa bilgi vermek,
- g) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(2) Yönetim Kurulu üyeleri bu sıfatları dolayısıyla öğrenmiş oldukları bilgileri üyelik sıfatını kaybetmiş olsalar dahi Yönetim Kurulunun izni veya onayı olmaksızın açıklayamazlar.

Kurumun işlerinin yürütülmesi

MADDE 6- (1) Kurumun teknik işleri ile işletmeye ilişkin iş ve işlemleri, yangın ve doğal afetler branşında ruhsatı bulunan sigorta şirketlerinin eşit hisselerle katılımıyla, münhasıran bu amaçla kurulan ve Müsteşarlık tarafından teknik işletici olarak görevlendirilen bir anonim şirket tarafından yürütülür. Bunun gerçekleşmemesi durumunda teknik işletici, yangın ve doğal afetler branşında ruhsatı bulunan sigorta veya reasürans şirketleri arasından Müsteşarlıkça belirlenir. Teknik işleticinin belirlenmesinde; şirketin mali bünyesinin sağlamlığı, sigortacılık alanında ve uluslararası reasürans işlemleri ile afet risklerinin yönetimindeki deneyimi, teknik ve insan kaynakları alt yapısı ve benzeri hususlar dikkate alınır.

(2) Müsteşarlık, Kurum iş ve işlemlerinin yürütülmesi amacıyla teknik işleticiyle sözleşme yapar. Sözleşme en fazla beş yıllık süre için yapılır ve aynı usule göre yenilenebilir. Teknik işleticiye ödenecek işletme ücreti sözleşmede tespit edilir.

(3) Teknik işleticinin ana sözleşmesinde ve ana sözleşme değişikliklerinde Müsteşarlığın uygun görüşü aranır.

(4) Kurumun çalışma usul ve esasları ile teknik işleticinin yetki ve sorumlulukları Müsteşarlık tarafından hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

Kurum tarafından verilecek teminatlar

MADDE 7- (1) Zorunlu deprem sigortası teminatı münhasıran Kurum tarafından verilir. Bu teminat, risk yönetimi açısından şartların gerekli kılması durumunda ve Bakan tarafından uygun görülmesi hâlinde sigorta şirketleri ile müştereken de verilebilir.

(2) Sigorta şirketlerince teminat verilememesi veya verilmesinde güçlükler bulunması durumunda deprem, seylap, yer kayması, fırtına, çığ, dolu, don ve benzeri doğal afetler ile terörizm ve çevre kirlenmesi ve benzeri riskler için kamu yararı açısından gerek görülmesi hâlinde sigortacılık ilkeleri gözetilerek Kurum tarafından sigorta veya reasürans teminatı verilebilir. Kurum tarafından bu teminatların hangilerinin verileceği hususu Bakanın teklifi ile Bakanlar Kurulunca belirlenir.

(3) Kurum tarafından verilen teminatlara ilişkin hesaplar, kayıtlar ve hesaplararası aktarıma ilişkin esaslar Müsteşarlık tarafından hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

(4) Kurum tarafından verilen teminatların uygulama usul ve esasları ile sigorta şirketleriyle müşterek sigorta yapılmasına ilişkin esaslar Kurumun ve Birliğin görüşü alınarak sigortacılık ilkeleri çerçevesinde Müsteşarlık tarafından belirlenir.

(5) Kurum tarafından verilen ihtiyari teminatlara ilişkin teminat hadleri, sigorta genel şartları ile tarifelerin nasıl tespit edileceği hususu Müsteşarlık tarafından belirlenir.

Hasar fazlası desteği

MADDE 8- (1) Kurum tarafından üstlenilen riskler için ulusal ve uluslararası piyasalardan uygun koşullarda yeterli koruma sağlanamaması hâlinde, Bakanın teklifi ile Bakanlar Kurulunca belirlenecek kısmının uygun bir bedel karşılığında Devlet tarafından taahhüt edilmesine karar verilebilir.

Kurumun gelirleri ve kullanılabileceği yerler

MADDE 9- (1) Kurumun gelirleri; sigorta ve reasürans primlerinden, reasürans ve retrosesyon işlemlerinden elde edilen komisyonlardan, Kurum varlıklarından sağlanan gelirlerden ve sair gelirlerden oluşur.

(2) Kurum, tazminatların ödenmesi için gerekli görülen durumlarda yıllık prim gelirlerinin toplam tutarını geçmemek üzere Bakanın uygun görüşü ile borçlanabilir.

(3) Kurumun gelirleri, Kurum tarafından ve sadece aşağıdaki amaçlar doğrultusunda kullanılabilir.

a) Kurum tarafından verilen sigorta ve reasürans teminatlarına ilişkin tazminat ödemeleri, hasar tespit işlemlerine ilişkin ödemeler ve mahkeme masrafları,

b) Kurumun yönetimi ve işleyişi için gerekli masraflar,

c) Yurtiçi ve yurtdışı piyasalardan sağlanan reasürans ve benzeri koruma teminatlarına ilişkin ödemeler,

ç) Kurumun görev alanına giren konularda yaptıracığı çalışma ve araştırmalara ilişkin ödemeler,

d) Danışmanlık hizmetleri ve yatırım yönetimi gibi dışarıdan sağlanan hizmetlere ilişkin ödemeler,

e) Halkla ilişkiler, tanıtım ve eğitim kampanyalarına ilişkin ödemeler,

f) Sigorta şirketlerine ve diğer aracı kuruluşlara ödenen komisyonlar,

g) Kurumun aldığı borçların geri ödenmesine ilişkin faiz ve anapara ödemeleri,

ğ) Retrosesyon ve reasürans primleri ile reasürans komisyonları.

(4) Kurum varlıklarının yatırıma yönlendirilmesinde, yatırım araçları bakımından çeşitlendirme yapılır ve öncelikli olarak; varlıkların likit olması, anapara kaybı riskinin en düşük olması ve getiri oranının yüksek olması ilkeleri esas alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Zorunlu Deprem Sigortası

Kapsam ve sigorta yapma zorunluluğu

MADDE 10- (1) 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamındaki bağımsız bölümler, tapuya kayıtlı ve özel mülkiyete tâbi taşınmazlar üzerinde mesken olarak inşa edilmiş binalar, bu binaların içinde yer alan ve ticarethane, büro ve benzeri amaçlarla kullanılan bağımsız bölümler ile doğal afetler nedeniyle Devlet tarafından yaptırılan veya sağlanan kredi ile yapılan meskenler zorunlu deprem sigortasına tâbidir.

(2) 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununa tâbi olan veya kamu hizmet binası olarak kullanılan binalar ve bağımsız bölümler, köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlarca köy yerleşik alanları ve civarında ve mezralarda yapılan binalar ile Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamında olsalar dahi tamamı ikamet dışı amaçlarla kullanılan binalar zorunlu deprem sigortasına tâbi değildir.

(3) Birinci fıkrada belirtilen binalar ve bağımsız bölümler için malikler veya intifa hakkı sahipleri tarafından zorunlu deprem sigortası yaptırılır ve bu sigorta her yıl yenilenir.

(4) Kurum, ilgili mevzuata aykırı olarak inşa edildiği, projeye aykırı olarak ve taşıyıcı sistemi olumsuz yönde etkileyecek şekilde tadil edildiği veya zayıflatıldığı tespit edilen binaları sigortalamama hakkına sahiptir.

Yükümlülerin saptanması ve sigortanın kontrolü

MADDE 11- (1) Zorunlu deprem sigortasını yaptırmakla yükümlü olanlar, 10 uncu madde hükümleri çerçevesinde Kurum tarafından tespit edilir. Mahallî idareler dahil kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, sigorta yükümlülerinin saptanması ve izlenmesine yönelik olarak Kurum tarafından kendilerinden istenecek bilgileri belirli aralıklarla ve düzenli olarak vermek zorundadır. Bu konudaki bilgi paylaşımı, gerektiği hâlde, elektronik ortamda yapılabilir.

(2) Tapu sicil müdürlükleri, maliklerin veya intifa hakkı sahiplerinin taleplerine bağlı olarak tapu kütüğünde bu sigortaya tâbi bağımsız bölümler ve binalarla ilgili tescil işlemlerini veya tapuya kayıtlı taşınmazın kayda tâbi olmayan bir taşınmaza dönüşmesi hâli hariç olmak üzere terkin işlemlerini zorunlu deprem sigortasının yaptırıldığı ve işlem tarihi itibarıyla geçerli olduğu belgelenmedikçe yapamaz.

(3) Zorunlu deprem sigortasının kapsamına giren binalar ve bağımsız bölümlerle ilgili olarak malikler veya intifa hakkı sahipleri tarafından yaptırılan su ve elektrik abonelik işlemlerinde ve bu hizmetlerin temini süresince zorunlu deprem sigortasının yaptırılması şartı aranır.

(4) İkinci ve üçüncü fıkra hükümlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, ilgili kurumların görüşü alınarak Müsteşarlık tarafından belirlenir.

Sigortalının sorumluluğu

MADDE 12- (1) Malik veya intifa hakkı sahibi, binanın ve her bir bağımsız bölümün projeye aykırı olarak ve taşıyıcı sistemi olumsuz yönde etkileyecek şekilde tadil edilmesine veya zayıflatılmasına karşı gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(2) Malik veya intifa hakkı sahibi, hasarın projeye aykırı olarak ve taşıyıcı sistemi olumsuz yönde etkileyecek tadilat nedeniyle ortaya çıktığının tespit edilmesi durumunda, sigortadan tazminat alma hakkını kaybeder.

Tarife ve talimatlar ile uygulama esasları ve genel şartlar

MADDE 13- (1) Zorunlu deprem sigortasına ilişkin tarife ve talimatlar ile azami teminat tutarı her yıl Bakan tarafından belirlenir ve Resmî Gazetede yayımlanır. Sigorta primlerinin tespitinde; binanın yüzölçümü, inşaat türü ve kalitesi, binanın üzerinde bulunduğu arazinin zemin özellikleri, deprem riski ve benzeri unsurlar değerlendirilir.

(2) Zorunlu deprem sigortasına ilişkin uygulama usul ve esasları ile sigorta genel şartları Müsteşarlık tarafından belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yönetmelik

MADDE 14- (1) Bu Kanunun uygulamasına ilişkin yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde yürürlüğe konulur.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 15- (1) 25/11/1999 tarihli ve 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükümünde Kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 16- (1) 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun 29 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanundan ve ilgili diğer mevzuattan doğan Devletin konut kredisi açma ve bina yaptırma yükümlülükleri, zorunlu deprem sigortası yaptırılmamış olmasının tespit edilmesiyle birlikte ortadan kalkar.”

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Mülga 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Doğal Afet Sigortaları Kurumunun aktif ve pasifleri ile her türlü hak ve yükümlülükleri, hiçbir işleme gerek kalmaksızın, bu Kanunla kurulan Doğal Afet Sigortaları Kurumuna devredilmiş sayılır.

(2) Mülga 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesine göre Yönetim Kuruluna atanan üyelere, aynı maddenin (a) ve (d) bentlerine göre atananlar hariç diğer üyeler görev sürelerinin sonuna kadar görevlerine devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunda belirtilen yönetmelik ve diğer düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar, bunların düzenleyeceği konulara ilişkin mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Müsteşarlık ile teknik işletici arasında yapılan sözleşme, süresi sonuna kadar devam eder.

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

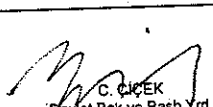
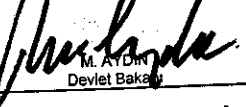
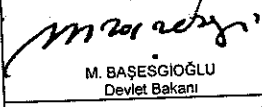
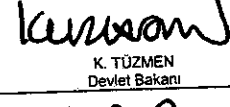
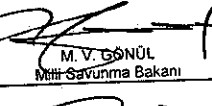
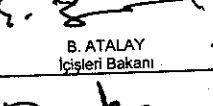
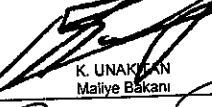
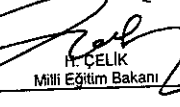
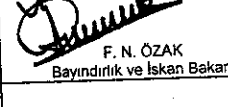
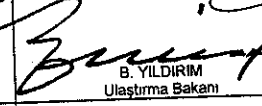
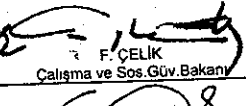
T/ 1379

Yürürlük ve yürütme

MADDE 17- (1) Bu Kanun 30/6/2009 tarihinde yürürlüğe girer ve hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 C. ÇİÇEK Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H. YARICI Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 N. EKREN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. AYDIN Devlet Bakanı
 M. BAŞEĞİOĞLU Devlet Bakanı	 K. TÜZMEN Devlet Bakanı	 N. ÇİMEN Devlet Bakanı	 M. ŞİMŞEK Devlet Bakanı
 M. S. YAZICIOĞLU Devlet Bakanı	 M. A. ŞAHİN Adalet Bakanı	 M. V. GÖNÜL Milli Savunma Bakanı	 B. ATALAY İçişleri Bakanı
 A. BABACAN Dışişleri Bakanı	 K. UNAKTAN Maliye Bakanı	 H. ÇELİK Milli Eğitim Bakanı	 F. N. ÖZAK Bayındırlık ve İskan Bakanı
 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı	 M. M. EKER Tarım ve Köylüleri Bakanı	 F. ÇELİK Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı